

5.1.2011

Kansainvälistä suojelua hakevalle annettava oikeudellinen neuvonta ja oikeusapu

Asettaminen

Sisäasiainministeriö on tänään asettanut hankkeen, jonka tehtävänä on laatia selvitys kansainvälistä suojelua hakevalle annettavasta oikeudellisesta neuvonnasta ja oikeusavusta.

Toimikausi

5.1.2011 - 15.3.2011

Tausta

Kansainvälistä suojelua hakevalla on ulkomaalaislain 8 §:n 2 momentin sekä hallintolain (434/2003) 12 §:n 2 momentin perusteella oikeus käyttää asiansa vireillepanossa ja käsittelyssä avustajaa ja asiamiestä. Kansainvälistä suojelua hakeva voi itse hankkia avustajan ja vastata avustajan käyttämiseen liittyvistä kustannuksista. Hakijalla on ulkomaalaislain 9 §:n 1 momentin perusteella mahdollisuus saada myös yleistä oikeusapua oikeusapulain (257/2002) nojalla. Oikeusapulaissa oikeusavun antaminen on sidottu oikeudellisen avun tarpeeseen ja oikeusapua tarvitsevan taloudelliseen asemaan. Oikeusapulain 8 §:n mukaan oikeusapua antaa julkinen oikeusavustaja. Ulkomaalaislain 9 §:n 2 momentin erityissäännöksen nojalla hakemuksen käsittelyvaiheeseen voi kuitenkin saada avustajaksi muun lakimieskoulutuksen saaneen henkilön kuin julkisen oikeusavustajan vaikka oikeusapulain nojalla hallintoasian käsittelyyn pääsääntöisesti ei voi saada yksityistä avustajaa.

Kansainvälistä suojelua hakeville annetaan vastaanottokeskuksen järjestämänä maksutonta oikeusapua valtion talousarvioon varatun määrärahan puitteissa. Maahanmuuttajien kotouttamisesta ja turvapaikanhakijoiden vastaanotosta annettu laki (493/1999) ei sisällä säännöstä vastaanottokeskuksen järjestämästä oikeusavusta. Myöskään eduskunnalla käsiteltävänä olevaan hallituksen esitykseen laiksi kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta (HE 266/2010) ei sisälly säännöksiä kansainvälistä suojelua hakeville annettavasta oikeusavusta. Valtion talousarviossa on vastaanoton määrärahan perusteluissa maininta siitä, että määrärahaa saa käyttää hakijoiden oikeusapupalveluihin.

Tehtävä

Tavoitteena on selvittää kansainvälistä suojelua hakevien oikeusapupalvelujen nykytilanne ja arvioida alustavasti mahdolliset muutostarpeet, jotka liittyvät palvelujen järjestämiseen, niiden sääntelyyn ja rahoitukseen.

Organisointi

Työ tehdään virkatyönä sisäasiainministeriössä. Sisäasiainministeriö asettaa hankkeeseen ohjausryhmän, jonka puheenjohtajana toimii maahanmuutto-osastolta lainsäädäntöneuvos Tiina Sinkkanen ja sihteerinä lainsäädäntöneuvos Jutta Gras. Valmisteluun osallistuu lisäksi maahanmuutto-osaston kansainvälisen suojelun yksiköstä ylitarkastaja Tiina Palonen-Roihupalo. Työryhmän jäseniksi kutsutaan edustajat sisäasiainministeriön poliisi- ja rajavartio-osastolta, oikeusministeriöstä, Helsingin hallinto-oikeudesta, Maahanmuuttovirastosta ja Oravaisten vastaanottokeskuksesta. Työryhmä kuulee asiantuntijoita, ainakin Vähemmistövaltuutettua, Pakolaisneuvonta ry:tä, Helsingin oikeusaputoimistoa, Suomen Asianajajaliittoa ja Suomen Lakimiesliittoa.

Kustannukset ja rahoitus

Työ tehdään virkatyönä.

Maahanmuutto- ja eurooppaministeri Astrid Thors

Osastopäällikkö, ylijohtaja Pentti Visanen

JAKELU

SM/maahanmuutto-osasto
SM/poliisiosasto
SM/rajavartio-osasto
Oikeusministeriö
Helsingin hallinto-oikeus
Maahanmuuttovirasto
Oravaisten vastaanottokeskus
Vähemmistövaltuutettu
Pakolaisneuvonta ry
Helsingin oikeusaputoimisto
Suomen asianajajaliitto
Suomen lakimiesliitto

TIEDOKSI

Maahanmuutto- ja eurooppaministeri Astrid Thors
Valtiosihteeri Antti Peltari
Kansliapäällikkö Ritva Viljanen
Erityisavustaja Thomas Bergman
SM/viestintä